

БІОМІНЕРАЛОГІЯ. ПРИРОДА ЗАХІДНОГО ПОЛІССЯ ТА ПРИЛЕГЛИХ ТЕРИТОРІЙ

КЕРІВНИК – **Зузук Федір Васильович**, доктор геологічних наук, професор кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Нагороджений за плідну науково-педагогічну діяльність Нагрудним знаком «За наукові досягнення».

Електронна адреса: zuzuk@eenu.edu.ua

Напрями наукових досліджень: біомінералогія, природа Західного Полісся та прилеглих територій.

Основні наукові роботи. Оpubліковано понад 200 наукових праць, серед них сім монографій, вісім навчальних посібників, атласів, зокрема:

1. Клімат Луцка / под ред. В. Н. Бабиченко, Ф. В. Зузука. – Львов : Гидрометеоиздат, 1988. – 178 с.

2. Мінералогія уролітів : монографія : [у 3 т.]. Т. 1 : Поширення сечокам'яної хвороби серед населення світу. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2002. – 408 с. ; Т. 2 : Мінеральний та хімічний склад уролітів. Кн. 1. – Луцьк, 2003. – 438 с. : іл., Кн. 2. – Луцьк, 2003. – 508 с. : іл. ; Т. 3 : Онтогенія уролітів. – Луцьк, 2004. – 582 с. : іл.

3. Атлас Волинської області : [шкільний-краєзнавчий] / відп. ред. Ф. В. Зузук. – М. : Гл. упр. геодезии и картографии, 1991. – 42 с.

4. Україна : навч. атлас / гол. ред. Ф. В. Зузук. – К. : Укргеодезкартографія, 1998. – 96 с.

5. Мандруймо у Дивосвіт! Географічний атлас для наймолодших. – К. : Наук.-вироб. п-во «Картографія», 2000. – 96 с. ; 2-ге вид. – К. : Наук.-вироб. п-во «Картографія», 2003. – 96 с.

6. Распространение уэдделита в уролитах и особенности его индивидов и агрегатов // Углерод: минералогия, геохимия и космохимия : материалы Междунар. конф. – Сыктывкар : Геопринт, 2003. – С. 255–257 (у співавт.).

7. Атлас історії культури Волинської області / відп. ред. Ф. В. Зузук. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. – 112 с.

8. Осушені землі Волинської області та їх охорона : монографія. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. – 294 с. (у співавт.).

9. Шацький національний природний парк : фотоальбом / уклад. : Ф. В. Зузук, В. П. Войтюк, І. І. Кузьмішина та ін. ; відп. ред. Ф. В. Зузук. – Луцьк : Східноєвроп. ім. Лесі Українки, 2013. – 400 с. : іл.

10. Шацьке поозер'я. Геологічна будова та гідрогеологічні умови : монографія. – Луцьк : Східноєвроп. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. – 190 с. (у співавт.).

11. Природа Західного Полісся, прилегло до Хотиславського кар'єру Білорусі : монографія / за ред. Ф. В. Зузука. – Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2014. – 246 с.

12. Природные ресурсы Волынского Полесья в пределах Волынской области и проблемы их использования // Проблемы рационального использования природных ресурсов и устойчивое развитие Полесья : сб. докл. Междунар. науч. конф. В 2 т. Т. 1 (Минск, 14–17 сент. 2016 г.). – Минск : Беларуская навука, 2016. – С. 232–236.

АНОТАЦІЯ

Анотація. За напрямом «біомінералогія» вивчається поширення уролітіазу серед населення України та світу загалом, досліджується мінералогія уролітів хворих України, а також здій-

снюється їх порівняльна характеристика із матеріалами багатьох країн (регіонів) Європи, Азії, Америки, Африки, Австралії. Друга тематика стосується вивчення природи Західного Полісся та прилеглих територій, зокрема геологічної будови, рельєфу, клімату, поверхневих вод, природоохоронних об'єктів тощо.

ОСНОВНИЙ ДОРОБОК

На підставі багаторічних досліджень із проблем біомінералогії встановлено, що поширення уролітіазу серед населення України та світу загалом залежить від забруднення довкілля, життєвого рівня населення, віку й статі хворих. Найчастіше хворіють люди із низьким і дуже високим життєвими рівнями. Виявлено й досліджено 40 мінералів та інших сполук. Установлено їх кристалічну будову, вивчено кристаломорфологію, онтогенію та фізичні властивості. Мінеральний склад уролітів хворих світу за останні півтора століття відзначається тенденцією до зміни від уратового до оксалатового. Важливу роль у каменеутворенні відіграють мікроорганізми.

У процесі вивчення природи Західного Полісся та прилеглих територій отримано й узагальнено матеріали про геологічну будову, рельєф, клімат, поверхневі води, природні ресурси, а також узагальнено картографічні дослідження.

Проведено дев'ять наукових конференцій.

ПРЕДСТАВНИКИ

Дяків Василь Олексійович – кандидат геологічних наук, доцент кафедри екологічної та інженерної геології і гідрогеології Львівського національного університету імені Івана Франка

Електронна адреса: dyakivw@yahoo.com

Напрями наукових досліджень: екологічна, біологічна та медична мінералогія, онтогенез, закономірності формування та дезінтеграції патогенних біолітів, теорія фракталів, рентгенографія мінеральної сировини.

Основні наукові роботи: опубліковано 150 наукових праць, з них три навчальні посібники зокрема:

1. On the Mechanism of the Genesis of Cholesterol Gallstones (According to Metallographic and X-ray Topographic Research) // *Mineralogy and Life: Biomineral Interactions* : abstr. of the II International Seminar (Syktyvkar, 17–22 June, 1996). – Syktyvkar, 1996. – P. 41–42 (у співавт.).

2. Using the “Mir-2” X-ray Microscope in the Research of Biomineral samples (e. g. Gallstones) // *Mineralogy and Life: Biomineral Interactions* : Abstr. of the II International Seminar (Syktyvkar,

17–22 June, 1996). – Syktyvkar, 1996. – P. 94–96 (у співавт.).

3. Fractal crystallization of bile components and its role in the formation of gallstones // *Acta Crystallographica Section A Foundations of Crystallography* : XVII Congress and Gener. Assem. of the IUCr (1 September, 1996). – Vol. A52, Supplement P. C-1-C-688. – P. 509 (у співавт.).

4. Онтогенические закономерности изменения фрактальной размерности холестериновых дендритов в желчных камнях // *Закономерности эволюции земной коры. Т. 2* : тез. докл. Междунар. конф. – СПб. : [б. и.], 1996. – С. 247 (у співавт.).

5. Рентгенотопографічне вивчення орієнтацій порожнин у мікроструктурній будові фасеткових жовчевих камінців // *Вісн. Львів. ун-ту. Сер. Геологія.* – 1999. – Вип. 13. – С. 121–125.

6. May immunoglobulines influence on stability of bile and evolution gallstones? // *Immunology and Liver* : Abstr. Part I of Basel Liver Week 1999. – Falk Symposium ¹ 114 (October 20–21, 1999). – Basel, 1999. – P. 119 (у співавт.).

7. Фрактальна природа та механізм саморуїнації жовчевих камінців в онтогенезі регенованих конкрементів // *Мінералог. зб. Львів. ун-ту.* – 1999. – №49. – Вип. 1. – С. 15–22 (у співавт.).

8. Біомінералогічне вивчення та рентгено-дифракційна діагностика біомінеральних утворень, що містяться у ниркових, сечових та жовчевих камінцях. – Львів : [б. в.], 2001. – 16 с.

9. Аналіз зображень постседиментаційних порожнин та тріщин у жовчевих камінцях на рентгенотопограмах // *Мінералог. зб. Львів. ун-ту.* – 2002. – № 52. – Вип. 1. – С. 84–95 (у співавт.).

10. Fractal hypothesis gallstones formation // *Seminar Institute Mineralogy and Crystallography. Wien* : Viennese University, 2006.

11. Конкурентний ріст сферолітів та кінетичні межі росту сфероліт-дендритових агрегатів у жовчевих камінцях. // *Біомінералогія-2008* : матеріали наук. міжнар. конф. – Луцьк : [б. в.], 2008. – С. 55–60 (у співавт.).

12. Медична геологія: сучасний стан та перспективи розвитку // *Наукові і методологічні основи медичної геології* : тези допов. Першої київ. міжнар. наук. конф. (Київ, 17–18 квіт. 2013 р.). – К. : ВЦ Київекспоплаза, 2013. – С. 25–26.

Взяв участь у 40 наукових конференціях.

Нетробчук Ірина Марківна – кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Електронна адреса: netrobchuk.iryna@eenu.edu.ua

Напрями наукових досліджень: гідроекологія, питання антропогенного навантаження та екологічної збалансованості ландшафтів басейну

річки, екологічна оцінка якості води річок, метеорологічний потенціал атмосфери.

Основні наукові роботи: опубліковано 106 наукових праць, у тому числі дві колективні монографії, три навчальні посібники, два практикума:

1. Практикум із курсу «Метеорологія та кліматологія»: навч. посіб. для студ. геогр. ф-ту. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. – 180 с.

2. Оцінка антропогенного навантаження та екологічної збалансованості ландшафтів річкової долини верхньої Прип'яті в межах Волинської області // Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наук. пра. – Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2012. – Вип. 612–613: Географія. – С. 133–137.

3. Динаміка змін якості води річки Стир у місті Луцьку // Наук. вісн. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Сер.: Геогр. науки. – 2012. – № 9. – С. 166–171 (у співавт.).

4. Використання рекреаційної зони Шацького національного природного парку в екотуристській діяльності // Природа Західного Полісся та прилеглих територій: зб. наук. пр. / за заг. ред. Ф. В. Зузука. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. – № 9. – С. 119–124.

5. Природні умови ботанічного саду «Волинь» Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки // Природа Західного Полісся та прилеглих територій: зб. наук. пр. / за заг. ред. Ф. В. Зузука. – Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. – № 10. – С. 13–23 (у співавт.).

6. Природа Західного Полісся, прилеглого до Хотиславського кар'єру Білорусі: монографія / за ред. Ф. В. Зузука. – Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2014. – 246 с. (у співавт.).

7. Туристсько-рекреаційна діяльність в національному природному парку «Прип'ять–Стохід» // Природа Західного Полісся та прилеглих територій: зб. наук. пр. / за заг. ред. Ф. В. Зузука. – Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. – № 11. – С. 139–144.

8. Моніторинг стану осушених земель Маневичького району Волинської області // Геополітика і екогеодинаміка регіонів: наук. журн. / гол. ред. Н. В. Багров. – Сімферополь: [б. в.], 2014. – Т. 10, вип. 1. – С. 754–760.

9. Оцінка антропогенного навантаження на басейн верхньої Прип'яті в Ратнівському районі Волинської області // Наук. зап. Сумськ. держ. пед. ун-ту ім. А. С. Макаренка. Сер.: Геогр. науки. – Вип. 5 / за ред. Б. М. Нешатаєва, А. О. Корнуса та ін. – Суми: ВВП «Мрія», 2014. – С. 10–18.

10. Геоэкологическое состояние бассейна реки Стырь в Волинской области // Магіл'єўскі меры-

дыян: навуковае выданне. – Магіл'єў, 2014. – Т. 14, вып. 1–2 (24–25). – С. 22–26.

11. Рельєф і клімат як природні ресурси Волинської області // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. Географія. – Вип. 49: Природні ресурси регіону: проблеми метризації, використання та охорони: матеріали Другого Міжнар. наук. семінару (Львів, 17–19 квіт., 2013 р.). – С. 29–39 (у співавт.).

12. Вимірювання метеорологічних величин: наоч. посіб. – Луцьк: Вежа-Друк, 2015. – 128 с.

13. Природно-заповідна мережа басейну р. Західний Буг у межах Волинської області // Природа Західного Полісся та прилеглих територій: зб. наук. пр. / за заг. ред. Ф. В. Зузука. – Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2015. – № 12. – С. 56–62 (у співавт.).

14. Фізична географія України: практикум для самостійних та індивідуальних занять [студ. географ. ф-ту]. – Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2015. – 60 с.: іл. (карти) (у співавт.).

15. Фізична географія України: практикум для лабораторних занять [студ. геогр. ф-ту]. – Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2015. – 138 с. (у співавт.).

16. Основи гідроекології: теорія й практика: навч. посіб.. – Луцьк: Вежа-Друк, 2016. – 364 с. (у співавт.).

17. SWOT-аналіз розвитку рекреації та туризму в Локачинському районі Волинської області // Географія та туризм: наук. зб. / ред. кол.: Я. Б. Олійник (відп. ред.) та ін. – К.: Альфа-ПК, 2016. – Вип. 35. – С. 104–115.

18. Significance of cultural and historical resources in development of discovering tourism (case of Volodymyr-Volynskyi district of Volyn region) // Часопис соціально-економічної географії: міжрегіон. зб. наук. пр. – Вип. 20 (1). – Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. – С. 85–90.

Десятьник Володимир Володимирович – менеджер туристичної компанії «Макінтур», здобувач кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Електронна адреса: desyatnykvv@ukr.net

Напряма наукових досліджень: регіональні палеогеографічні дослідження кайнозою

Основні наукові роботи: опубліковано вісім наукових праць. Також, розроблено карту «Рельєф крейдової поверхні» до розділу 3 «Рельєф» монографії «Природа Західного Полісся, прилеглого до Хотиславського кар'єру Білорусі» за ред. Ф. В. Зузука.

1. Особливості літологічного складу та поширення відкладів тилігульського кліматоліту в межиріччі Стохід – Горинь // Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. студ. і аспір.

(14–15 трав. 2012 р.). – Луцьк : [б. в.], 2012. – Т. 3. – С. 61–62 (у співавт.).

2. Палеогеографічна вивченість межиріччя Стохід–Горинь // Природа Західного Полісся та прилеглих територій : зб. наук. пр. – Луцьк : [б. в.], 2013. – № 10. – С. 78–83.

3. Методика побудови палеогеографічних карт за допомогою Гіс: MapInfo Profesional і Vertical Mapper // Природа Західного Полісся та прилеглих територій : зб. наук. пр. – Луцьк : [б. в.], 2014. – № 11. – С. 45–51.

4. Морфологічні особливості верхньокрейдового рельєфу території національного природного парку «Прип'ять–Стохід» // Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. студ. і аспір. (14–15 трав. 2014 р.). – Луцьк : [б. в.], 2012. – Т. 1. – С. 166–168.

5. Межиріччя Стохід – Горинь, як полігон для

дослідження палеокліматичних змін у продовж кайнозою // Рельєф і клімат : матеріали Міжнар. симпозиуму (23–25 жовт. 2014 р.). – Чернівці : Технодрук, 2014. – С. 32–33.

6. Палеогеоморфологічний розвиток межиріччя Стохід–Горинь упродовж олігоцену // Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. Сер. : Географія. – 2014. – № 2. – С. 35–40.

7. Особенности мелового палеорельєфа междуречья Стоход–Горынь // Веснік Брэсцагага універсітэта. Серыя 5 : Хімія. Біялогія. Навукі аб зямлі. – 2015. – № 1. – С. 57–62 (у співавт.).

Вплив рельєфу на формування відкладів завадівського інтергляціалу межиріччя Стохід–Горинь приток Прип'яті // Природа Західного Полісся та прилеглих територій : зб. наук. пр. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2015. – № 12. – С. 7–12.

